

Alingsås Brandväsen 1619-2010

- under arbete 2014.04.02

©Stefan Bergsten 2014

1619

21 september i Nylöse utfärdade Gustav II Adolf stadsprivilegier för Alingsås.

1620

7 januari utfärdade kungen ett mer detaljerat privilegiebrev i Stockholm.

1627

Rådstugan vid Torget nordöstra hörn uppförs någon gång mellan 1625-1627 och i kannärskammaren förvaras stadens brandutrustning.

1639

2 maj undertecknades det slutgiltiga privilegiebrevet av förmyndarregeringen i Jönköping.

För att skydda sig mot brandfara utfärdade stadens myndigheter stränga förordningar och däri stod bland annat att eld och ljus skulle vara släckta efter viss tid, vanligtvis efter kl. 9 på kvällen. Brandvakter skulle varje natt patrullera på gatorna från kl. 10 på kvällen till kl. 3 eller 4 på morgonen (vakten hade rätt att tränga in i husen för att kontrollera). Fyllda vattentunnor skulle vara åtkomliga på varje tomt. Brandredskap och stegar skulle finnas. Julhalmen på golven var förbjudna.

1665

I ”Förordningen mot eder och sabbatsbrott” stadgas det att vid brandsläckning fick man ej använda sig av trolldom.

1724

Jonas Alström (senare adlad Alströmer) återkom till sin födelsestad och därmed började den så kallade manufakturtiden.

1727

Jonas Alström och manufakturverket fick privilegier som innebar att staden fråntogs sin status som stad, borgmästaren sparkades, magistraten upphävdes, alla publika hus och all stadens mark lades under styrelsen för manufakturverket och i riksdagen företrädde staden av styrelsens representanter. Detta är enastående i Sveriges historia.

1749

4 oktober, mitt på dagen, rasade en eldsvåda under 3 ½ timmar i de norra och östra stadsdelarna, utefter Kungsgatan, från Stora Torgets östra sida fram till nuvarande Nygatan. Ett 20-tal privata och till staden tillhöriga fastigheter, däribland rådstugan med magasinet för brandredskapen, förstördes tillsammans med 13 fastigheter tillhörande Manufactursociteten.

I ett Kungligt brev till landshövdingarna av den 25 april 1750 som skrevs efter en svår brand i Alingsås påbjöds att städerna till Kungl. Majt skulle "inkomma med noggranna och tillförlitliga kartor och planer så över deras belägenhet som grunderna, gator och indelning av desamma. På det att Kungliga Byggnadsämbetet sedan skulle äga tillfälle att överlämna förslag till något bekvämare, säkrare och reguljärare byggandssätt än härtill blivit iakttagas, så längre var och en ägt tillfälle att icke efter eget behag bygga utan avseende på samfundets bästa och landets prydnad". Något allmänt fastställande av stadsplaner blev inte följden av denna föreskrift utan man fortsatte att göra upp och fastställa stadsplaner bara efter större bränder.

1766

Alingsås Brandväsen 1619-2010

- under arbete 2014.04.02

©Stefan Bergsten 2014

9 december beslöt Riksdagen att återkalla Jonas Alströmers och manufakturverkets privilegier, lån och bidrag. Detta innebar att staden återfick sin status som stad med borgmästare och magistrat och det innebar också att alla byggnader och all mark skulle återlämnas till den nyblivna staden. Men återlämnandet gick mycket trögt och först 1788 kom man till uppgörelse med familjen Alströmer.

1779

I **oktober** drabbades staden väster om Fredriksplan, nuvarande Lilla Torget, och söder om Lillån av en omfattande brand. Förutom en mängd byggnader, bland annat en stor del av Manufakturverkets verkstäder, förstördes det av Alströmer anlagda naturhistoriska museet och Alströmerska familjens bibliotek med värdefulla samlingar. Endast det så kallade magasinet, nuvarande museet, stod kvar eftersom det var byggt av sten.

Efter branden beslöt man att utöka staden med ytterligare fem kvarter så att innerstaden kom att sträcka sig fram till nuvarande Östra Ringgatan.

1790

Det är oklart när stadens första stora spruta anskaffades, men vid en brand detta år var stadens trenne sprutor i aktion.

1808

Stadens första brandordning trädde i kraft. En sprutbod uppfördes i kv. Tygvävaren, öster om Lilla Torget. Husägare skall hålla med ett vattenkar, en vattenså med stång, ett läderämbar m.m. Brandsyn ska förrättas en gång om året av en rådman, en av stadens äldste, en murarmästare, två timmermän och stadsfiskalen.

1830

En ny brandordning antogs. Där i stadgades bl.a. att det för stadens invånare var förbjudet att gå bort ur hus eller överlämna sig åt sömn, innan nyttjad eld blivit släckt. Det var inte heller tillåtet att bära bart ljus eller röka tobak ute på gata eller gränd, inom gårdar, i stall, lada eller uthus, eller var som helst där eldfägne ämnen förvarades.

1861

10 februari drabbades C. M. Strauss repslageri av brand och större delen, tillsammans med oinrett boningshus, brinner ned. Lager och verktyg blev lågornas rov.

En blåsig **vårvinterkväll** brann en tvåvåningsbyggnad i vinkel efter Drottninggatan och Västra Ringgatan ned. Byggnaden, som ansågs vara en av stadens mer förnäma, beboddes av familjen Adelsköld. Hade tidigare ägts och bebotts av Jonas Alströmer.

1870

Stadens första brandchef, handlaren Emil Leander, utsågs av allmänna rådstugan. Fram till detta år var det borgmästaren som ledde brandsläckningen.

1871

Ett vattenuppfodringsverk, för att mata de tre sprutorna med vatten, inköptes tillsammans med 600 fot slang. Uppfodringsverket placerades vid öppet vatten och kunde vid ordentlig pumpning mata de tre sprutorna.

1873

Alingsås Brandväsen 1619-2010

- under arbete 2014.04.02

©Stefan Bergsten 2014

5 maj skänkte 113 givare saker till en auktion till förmån för brandkåren. Inkomsterna räckte till inköp av en ny spruta och till minne överlämnades till kåren ett standar av handmålad röd duk med inskriptionen "Frivilliga Brand Corpsen" och med stadsvapnet i mitten.

1878

Det bestämdes att kallelse till brandövning skulle ske med tre kanonskott, vilka ska avfyras med två minuters mellanrum.

1879

Brandvaktstjänstgöringen hade ända sedan 1600-talet orsakat ideliga stridigheter. I stort sett hade borgerskapet under alla år haft ansvaret för vakten, men detta år beslöts att anställa avlönade nattvaktare.

1880

Beslut om att bilda en Rivnings- och Bergningsafdelning. Manskpet skulle bära blå brickor under tjänstgöring.

Överstelöjtnant Peter Fredrik Silfverskiöld utsågs till brandchef.

1881

Sprutboden vid Lilla Torget rivs och brandmaterialen flyttas till Färgaregatan, intill fattighuset.

1882 (eller däromkring)

Staden indelades i fyra sprutlag med var sin spruta. Högsta ledningen utgjordes av brandchef, vice brandchef, vattenchef och översprutmästare. Alla dessa hade adjutanter. Varje spruta hade dessutom två sprutchefer, två rotemästare, tre strålförare, två sprutmästare, två ordningsmän vid slangförningen och två vid vattenlangningen och två vid pumplagen samt två sprutlagare. Antalet övriga funktionärer berodde på läget inom respektive rotar. Vid spruta nr.1 var det 18 vattenkörare, 44 pumpare och 30 vattenbärare.

Rektor Samuel E. B. Högman utsågs till brandchef.

1890

Bankchefen och handlanden Alfred Hedén utsågs till brandchef.

1891

I maj brann Möllers ölbryggeri ned. Elden tros ha uppkommit genom självantändning i mälteriet.

1895

Från detta år utsågs brandchefen av Stadsfullmäktige.

1898

Stadens vattenledning med en reservoar på Häradsberget rymmande 500 kbm, 10 borrhunnar och 41 brandposter var klar. Sprutorna ställdes i reserv och brandpostkärror anskaffades.

1899

Stadens första brandstyrelsen tillsattes.

1900

Alingsås Brandväsen 1619-2010

- under arbete 2014.04.02

©Stefan Bergsten 2014

Efter ett förslag av brandchefen Alfred Hedén bemyndigades brandstyrelsen att sätta upp en s.k. fast brandkår med ett bestämt antal anställda avlönade brandsoldater. Den befintliga allmänna brandkåren skulle finnas kvar och tillsammans med den fasta kåren svara för stadens brandskydd. Det beslöts också att bygga en ny brand- och polisstation.

1901

5 februari skrevs det: *"Enligt beslut år 1900 om uppsättande av en borgarbrandkår har nu detta satts i verket. 16 brandsoldater har anställts och fått telefonledning framdragen. För närvarande är brandstationen förlagd till brandchefen hr. A. Hedén. Brandtelegraf uppsatt på åtskilliga ställen. Nya slangar m.m. har inköpts."*

17 maj, kl. 7.30 eftermiddag inkom det första larmet till den nya brandkåren från brandskåp no. 10 i första distriktet, Stadshotellet. Brand i en svårtillgänglig vindskrub.

Fast brandkår i Alingsås.

Stadsfullmäktiges i Alingsås i somras fattade beslut om fast brandkår har nu satts i verket. De fasta brandsoldaternes antal är för närvarande 16. Till hvarje brandsoldat har särskild telefonledning anlagts från brandstationen. För närvarande är brandstationen förlagd hos brandchefen, men meningen är, att densamma sedermera skall förläggas till nuvarande poliskontoret, som för den skull skall ombyggas.

Dessutom har brandtelegraf uppsatts på åtskilliga ställen, nya slangar och dylikt ha inköpts. Riklig vattentillgång finnes från den nya vattenledningen på Härsberget.

Tidningen Kalmar N:o 23 lördagen 9 februari 1901

1902

Ny brandordning träder i kraft med vissa smärre förändringar, bl.a. beträffande brandsyn.

1903

Kungl. Majt. medgav att Alingsås Stad fick låna 400 000 kr bland annat för uppförande av ny brand- och polisstation.

Framställning till Gas- och vattenverket om utförande av vattenledning.

Inköp av löst brandposthuvud, ett s.k. hoppsegel och 23 st. brandrockar som skydd för uniformen.

1904

30 mars beslutade brandstyrelsen att inköpa en dragkärra för framförande av slang och annan mindre utrustning samt att brandchefen skulle inkomma med förslag av inköp av redskapsvagn.

28 juni invigdes den nybyggda brand- och polisstationen i Kv. Kristina, Kungsgatan 13. Där fanns ett högt torktorn för slangar och en fingerad fasad för övningshopp med brandsegel, häkte, bostad åt förste poliskonstapel och fyra arbetarbostäder om ett rum och kök. På gården fanns en uthuslänga med brygghus, vedbodar och torrdass samt en väldig kastanj.

2 december beslöts det att anskaffa ett brandsegel.

1905

Ersättning för den fasta brandkåren vid utryckning höjdes från 2 till 3 kronor. Belöning av 25 kronor sker till den som avslöjar falsklarmare.

Alingsås Brandväsen 1619-2010

- under arbete 2014.04.02

©Stefan Bergsten 2014

1907

Två mindre eldsläckningsapparater inköptes, en av typen "Minimax" och en av typen "Kustos".

1909

15 juni beslutade brandstyrelsen att detta och nästa år byta alla slangkopplingar, 100 st., mot tidsenliga. Brandchefen ville köpa 24 st. brandyxor med tillhörande läderväska men beslutet blev att köpa 12 st. á 4 kr samt beställa läderväskor från adelmakare S. Johansson á 3 kr st. Motion från brandkårens kamratförening angående inköp av ångspruta lämnades utan åtgärd och brandchefen anmodades inkomma med förslag angående placering av sprutorna i stadens utkanter.

1910

21 juni lämnade brandchefen vid brandstyrelsens möte följande förslag om placering av spruthus:

Spruta No.1: Sörhaga, i eller intill byggmästare A. Westerlinds befintliga lada.

Spruta No.2: Förläggs intill Marknadsplatsen.

Spruta No.3: I närheten av Linnefabriken.

Spruta No.4 eller det s.k. uppfodringsverket och Spruta No.5: Förvaras på nuvarande plats.

Det beslutades att inköpa 12 yxor med tillhörande läderväskor och 24 brandrockar.

Kamratföreningen hemställde om inköp av redskapsvagn och styrelsen beslutade att brandchefen skulle införskaffa upplysningar om att tillhandahålla häst.

2 december beslöts om inköp av 2 strålrör, ett stånrör eller brandposthuvud jämte grenrör samt ny sugslang till Sprutan No.5.

29 december avtackades brandchefen Alfred Hedén som vid årsskiftet avgår efter 20 år som chef, de senaste 10 åren chef för den fasta kåren. Som ny brandchef antogs bryggeridisponenten och vice brandchefen John Hj. Möller.

1911

8 december hade följande anbud inkommit angående inköp av redskapsvagn:

Från brandchefen i Mariestad:

En vagn med fullständig utrustning bestående av fem steglängder, tvenne lyktor, tre slangrullar jämte klocka eller signalhorn och sjukbår m.m. Kostnad 1 120 kr.

Från O. Gullbransen & Son i Göteborg:

En vagn med fullständig utrustning utan sjukbår. Kostnad 1 155 kr.

Från Billmarks Fabriks & Handels AB i Stockholm:

Vagn utan utrustning. Kostnad 1 100 kr.

Från E. E. Frolluk i Sundsvall:

Vagn utan utrustning. Kostnad 1 050 kr.

Brandstyrelsen beslutade att uppföra stall för två hästar á 1 700 kr, inköpa två hästar för 1 000 kr, selar m.m. för 180 kr och en redskapsvagn från brandchefen i Mariestad för 1 120 kr. Summa 3 980 kr vilket framställdes för slutligt beslut till Stadsfullmäktige som avlog.

Brandkåren bestod detta år av tre kasernerade, 20 icke kasernerade och 900 värnpliktiga brandmän.

1912

Alingsås Brandväsen 1619-2010

- under arbete 2014.04.02

©Stefan Bergsten 2014

16 december biföll stadsfullmäktige framställan om uppförande av stall, inköp av hästar och redskapsvagn. Anbudet som antogs var från brandchefen i Mariestad. *En vagn med fullständig utrustning bestående av fem steglängder, tvenne lyktor, tre slangrullar jämte klocka eller signalhorn och sjukbår m.m. Kostnad 1 120 kr.*

1913

1914

I handlingar för detta år visar att ca 1000 personer hade släckningsskyldigheter inom den allmänna kåren.

1915

1916

1917

15-18 juni härjade en väldig skogsbrand öster om Härsberget, fram emot sjön Gasslången i Bälänge, vilket krävde stora personella insatser av militär och civilpersoner.

3 december beslutade om inköp av en mekanisk stege för 1800 kr. Redan i november 1915 ville brandchefen köpa en stege men begäran avslogs då.

1918

En mekanisk stege levererades till brandkåren.

1919

29 december, vid middagstid, utbröt brand vid Alingsås Väveri AB:s fabriker, belägna inom gamla stadsområdet. Från taket slog väldiga eldslågor upp. Efter en timme var branden under kontroll och var begränsad till övre våningen av en fabriksbyggnad. Elden uppkom troligen efter kortslutning i en elektrisk kamin.

1920

Efter en inspektion av stadens brandväsen befanns tillgången av vatten i vattenledningen vara otillfredsställande. I en skrivelse från samtliga till Svenska brandtarifföreningen anslutna bolag jämte Städernas allmänna brandstodsbolag, Städernas ömsesidiga lösöreförsäkringsbolag, Svithiod och Allmänna brand yrkades att fortast möjligt anskaffa en ändamålsenlig motorspruta på 1 000 minutliter. Är inte denna automobiliserad skall ytterligare en spruta anskaffas.

30 november beslutade Stadsfullmäktige att använda de pengar man får för försäljningen av rådhusets trädgård till telegrafverket till inköp av brandautomobil från Tidaholms Bruk AB. Kostnaden, med överflyttning av den befintliga mekanisk stegen från 1918, blir 45 000 kr. Leverans omkring den 15 april 1921.

1921

Den 9 maj hämtades den nya brandautomobilen i Tidaholm av brandmästaren vid Göteborgs Brandkår Hallgren, F Thorssin, brandchefen och chaufförerna Fridolf Hallgren och E. Lindberg.

Eftersom nu seldon m.m. behövdes hängas upp i taket försågs det med ett nytt mellantak och ytterligare lägenheter inreddes i brandstationen.

1922

Alingsås Brandväsen 1619-2010

- under arbete 2014.04.02

©Stefan Bergsten 2014

En velociped inköptes till brandkåren.

1923

En eldsläckningsapparat ”Total” inköptes till brandbilen.

1924

1 juli antogs en ny brandordning.

”Brandkåren ska bestå av en borgarbrandkår där ett underbefäl och fyra brandmän ska vara bosatta inom brandstationen och ett underbefäl och 14 man boende utom brandstationen. Allmänna brandkåren ska bestå av två underbefäl, fem adjutanter och 100 man.”

Val av chefer för de fem sprutorna och de övriga avdelningarna upphörde nu.

1925

1 december beslutade brandstyrelsen att inköpa en ny brandbil för 15 000 kr.

Brandkapten Gustaf Ekstedt vid Göteborgs Brandkår hade fått i uppdrag att inkomma med förslag för upprustning av stadens brandväsen:

1. *Befintlig brandstation bibehålls.*
2. *Två 2-tons automobilchassi inköps. En försedd med uppläggningsanordning för mekaniskstege och anordning för bogsering av motorspruta. Den andra med anordning för uppbröstning av en motorspruta.*
3. *En 2-hjulig motorspruta avsedd för uppbröstning försedd med pump på högst 400 minutliter vid 9 kg:s tryck och 600 minutliter vid 6 kg.*
4. *Det första omnämnda chassit först, motorsprutan sedan och sist det andra chassit.*
5. *Anskaffas under en tidsperiod på tre år.*

Brandchefen hade tagit in anbud från Tidaholm och Scania-Vabis vilka var på ca 30 000 kr varav hälften på det första chassit och resten för det andra.

1926

Under året anskaffades brandskåpsalarmering av typ L. M. Ericsson med vilströmsystem. Huvudapparaten placerades på polis- och brandstationen och betjänades av polisen.

1929

Till ny brandchef utsågs köpmannen Anders Hedén.

1930

1 juli redovisades en utredning gjord av brandkapten G. Ekstedt vid Göteborgs Brandkår av en brandbil av fabrikatet REO med fast pump på 1000 minutliter och en avbröstbar på 400 minutliter.

1931

19 februari beslutades att brandchefen skulle infodra offerter angående inköp av ny brandbil.

20 april hade följande offerter angående ny brandbil inkommit:

- *Från AB Lindblads Göteborgsfilial: En REO Speedwagon med plats för 400 meter slang och försedd med en API-pump typ 100 och en avbröstbar API typ 70.*
- *Från Automobilfirma HJ. Wallin Automobiler & Motorcyklar i Göteborg: En Volvo LV-65 med en API 1000 m/l och en avbröstbar API typ 80.*
- *Från Hjelm's Bil AB i Borås: En Chevrolet med en API 1000 m/l och en avbröstbar API 80 samt 400 meter 63 mm llinneslang samt strålrör.*

Alingsås Brandväsen 1619-2010

- under arbete 2014.04.02

©Stefan Bergsten 2014

Brandstyrelsen beslutade att hemställa om inköp av Chevroleten.
Ett pumpaggregat på 400 m/l inköptes för 2 700 kr.

1932

15 april beslöts att vid larm utom staden, eftersom det blivit vanligt att brandkåren kallas vid eldsvådor på landsbygden, skulle högst hälften av manskapet och lilla brandbilen användas. Brandchefen skall dock innan utryckningen underrätta minst två ur brandstyrelsen.

1934

9 februari fick brandchefen i uppdrag att vidta preliminära undersökningar och kostnadsberäkningar för ny brandbil.

21 september utbröt en kraftig oljebrand i Statens Vattenfallsverks transformatoranläggning efter åsknedslag. Verket utbetalade en gratifikation på 1.000 kronor för den beslutsamma släckningen.

1 oktober utbröt en brand i Beths Pensionat i en jungfrukammare men var nästan släckt vid ankomst. Vid utryckningen gick bakaxeln sönder på den stora brandbilen som därför blev stående utanför brandstationen. Bilen började bli till åren kommen.

19 oktober skickade brandchefen en skrivelse till brandstyrelsen efter att brandbilarna undersökts av en bilbesiktningsman.

Bil 1. Tidaholmaren, gammal och försedd med massiva däck, förbjudna enligt lag.

Bil 2. Chevroleten, för hårt belastad i förhållande till motorstyrka.

Förslag: Inköpa ny Volvo brandautomobil med 75 hk motor och behålla den gamla i reserv.

Brandstyrelsen beslöt att hemställa om inköp av brandautomobil för 8 700 kr.

1935

2 maj beslöt brandstyrelsen att hemställa om inköp av motorspruta Albin på 1 000 m/l för 4 410 kr.

1 maj brann de stora lagerbyggnaderna på Nya Nollhaga ner till grunden. De största skadorna drabbade AB Nordiska Suchard. Det totala värdet på det nerbrunna uppgick till 300 000 kr.

10 juni (juli), ca kl.13:15, utbröt en häftig brand i den s.k. Alströmerska fabriken vid Alingsås Bommullsväveri AB medan arbetet var i full gång. Elden startade i en motor på tredje våningen och vid ankomst slog lågorna ut ur fönstren på andra våningen. Elden hade fått fäste i hisstornets övre del och bildade ett enda flammande bål och härifrån spred sig elden utmed taklisterna på fjärde våning och trängde in sig även där. Lugnt väder rådde så lågorna stod rätt upp och flygbränderna föll ner alldeles intill. Hade vinden legat på uppemot Ringgatan hade risken varit stor för de träbyggnader som fanns i angränsande kvarter. Av byggnadens fyra våningar stod endast murarna kvar.

24 september beslöt Stadsfullmäktige om inköp av brandautomobil och motorspruta.

4 oktober inkom brandstyrelsen med en begäran om tilläggsanslag då priserna hade ökat. Motorsprutan blev en Albin 1600 m/l i stället.

1937

1 februari, ca kl.22:15, upptäcktes eldslågor i Kv. Jägaren. Elden hade fått fäste i det gyttor av skjul som fanns på fastigheterna Drottninggatan 34 och Nygatan 8, 10 och 12. Det brann friskt och en hård nordostlig vind blåste och vinden fick god näring i det torra trädvirket. Efter ett par timmar hade elden begränsats som kunnat bli av katastrofal natur för staden.

Brandchefen betecknade släckningsarbetet som ett av de svåraste brandkåren haft.

Borgarbrandkåren utökades med tre man och den allmänna kåren minskades till 25 man.

Alingsås Brandväsen 1619-2010

- under arbete 2014.04.02

©Stefan Bergsten 2014

1938

26 oktober lämnade brandstyrelsen ett förslag till Stadsfullmäktige om inköp av ny brandbil då den stora brandbilen ansågs vara oduglig.

4 december brann Filadelfiaförsamlingens kyrka på Drottninggatan ner varvid två små barn omkom.

1939

9 maj hade offerter inkommit angående ny brandbil från följande företag: Alingsås Bil & Motorverkstad, Alingsås Motorverkstad, Alingsås Bil Aktiebolag och Mauritz Carlsson AB i Göteborg. Alingsås Bil & Motorverkstad antogs och brandchefen fick i uppdrag att sälja den gamla brandbilen för 500 kronor.

28 juni togs beslut om inköp av en motorspruta Albin för 4 350 kr och försäljning av en API 80.

1940

26 april förklarade brandstyrelsen att de var villiga att överta brandskyddet inom Alingsås Landsförsamling och Rödene socken mot en årlig ersättning av 300 kr.

Skogsbrandfogden i Närunga socken kom med en fråga om Alingsås Brandkår var villig att vara behjälpliga vid skogsbrand.

1941

6 maj erbjöd sig brandchefen att ställa sin privatbil till brandkårens förfogande vilket accepterades.

8 maj, kl. 02:05, fick polisen larm om en häftig brand i stadens ålderdomshem i Plantaget, det s.k. Hjälpshemmet. 38 pensionärer fanns i byggnaden men räddades ut av brandkåren. En kvinna återvände dock och omkom. Branden totalförstörde byggnaden och misstänktes vara anlagd.

3 oktober erhöles från staten en motorspruta Albin 800, 500 meter slang, två strålrör och ett grenrör.

Alingsås Landsförsamling uppsatte sin brandkår.

1942

26 februari fick brandchefen i uppdrag att inkomma med muntlig utredning beträffande kostnader m.m. angående anskaffande av ambulansvagn för stadens räkning.

27 augusti beslöts att reparera Chevroleten så den skulle hålla några år till samt att till nästa möte genom annons införskaffa offert på en begagnad lastbil för vattentank.

20 oktober beslöts att från Alingsås Trävarubolag inköpa en begagnad lastbil för 2 000 kr och att hemställa till stadsfullmäktige att anskaffa en ambulans av märket Volvo till en kostnad av 14 123:10 kr.

1944

20 oktober, kl. 0:30, störtade ett fyrmotorigt amerikanskt kurirplan, C-87 Liberator norr om Antens kapell i Långareds socken. Planet totalhavererade och brann kraftigt. Vid nedslaget rev planet upp en 3-400 meter lång och 20-30 meter bred gata i terrängen. De närmsta grannarna begav sig till platsen men kunde inget göra. Från närmsta gården med telefon, Hultet, ringdes Antens telefoncentral som kontaktade polisen, brandkåren och hemvärnet i Alingsås samt landsfiskalen i Älvängen. Brandkåren från Alingsås anlände vid tretiden med tolv man, men då hade redan det mesta i planet brunnit upp, så det var inte mycket man kunde

Alingsås Brandväsen 1619-2010

- under arbete 2014.04.02

©Stefan Bergsten 2014

göra. Planet var på väg till Bromma men på grund av dåligt väder blivit omdestinerade till Torslanda. Planet hade sex mans besättning vilka samtliga omkom.

Alingsås Landsförsamling uppförde en brandstation på Nolby Västergård (nuvarande Willys parkering vid Hagaplan).

1945

4 februari, en söndagskväll, eldhärjades Östads kyrka. På grund av vattenbrist kunde den tillkallade Alingsås Brandkår endast använda en spruta. Kyrkan stod ej att rädd och efter tre timmar fanns endast murarna kvar, taket och trätornet var förintade och de båda klockorna hade smält. Vid brandens början lyckades man få ut de dyrbara inventarierna bl.a. altartavlan, dopfunten, ljuskronorna, predikstolen och de flesta bänkarna. Tidigare på dagen hade den stora kaminen eldats våldsamt och troligen hade gnistor spridits genom någon spricka i muren. Kyrkan daterar sig från 1690-talet och tornet byggdes 1777.

12 februari inkom förfrågan från Hemsjö socken om Alingsås Brandkår kunde bisträcka med släckhjälp inom Hemsjö kommunalområde.

20 augusti framlade brandchefen följande förslag till brandstyrelsen:

1. *Nuvarande tankbil skulle förses med fast pump och bilen i övrigt moderniseras för 4 000 kr..*
2. *Chevroleten behöver bytas och en Volvo 2,5 ton nr. 112 inköps, lämplig för uttryckningar till landsbygden till en kostnad 16 800 kr.*
3. *En Albin 200 måste inköpas med tanke på brandförsvaret i andra kommuner.*
4. *Inköp av skuminjektor för 850 kr.*

Samtliga förslag bordlades.

9 oktober hemställde brandstyrelsen följande till stadsfullmäktige:

Ombyggnad och modernisering av tankbil 1 800 kr. Brandpump om 1200 m/l för tankbil 2 500 kr. Motorspruta Albin 200 för brunnar och andra vattentag 1 200 kr. Komet skumstrålrör med injektor 850 kr. Ny brandbil 17 000 kr. 500 meter slang 3 250 kr. Övrig utrustning 1 750 kr. Oförutsedda utgifter 1 650 kr. Summa 30 000 kronor.

Från följande socknar hade inkommit skriftlig begäran om att få träffa avtal om släckhjälp: Hemsjö, Ödenäs, Skogsbygden, Lena, Bergstena, Hol, Närunga, Ljur och Bälinge.

1946

11 oktober beslöts att den nya under byggnad brandbil skulle förses med frontpump och att den nuvarande tankbilen tillsvidare inte skulle byggas om. Chevroleten skulle försäljas och pengarna användas till ny brandbil.

Brandchefen bytte personbil och ställde även den nya till brandkårens förfogande.

1947

2 februari förevisade brandchefen den nya brandbilen som anlänt från karosserifabriken.

19 februari beslöts att inom fem år ska brandkåren ha en yrkeskår bestående av brandmästare, två brandförmän och åtta brandmän. Inom brandstationen måste finnas ett befäl och minst fem brandmän. Borgarbrandkår ska bestå av minst 20 man och reservbrandstyrka bestående av minst 40 man uttagna bland §10 brandlagen med tjänsteplikt.

3 juni redovisades kostnader för nya brandbilar:

Alingsås Bil och Motor, Chassi:	9 626:50 kr
Brissman Halmstad, Karosseri:	6 950 kr
Albin, Pump:	3 060 kr
Summa:	19 621 kr
Återstår:	6 621 kr

Alingsås Brandväsen 1619-2010

- under arbete 2014.04.02

©Stefan Bergsten 2014

Försäljning Chevroleten till Bil & Motor: 2 500 kr
Ny bil från Alingsås Bil & Motor: 7 923 kr
Byggnation och målning av den nya bilen i egen regi och den äldre tankbilen byggs ej om.

16 december var den gamla lastbilen, tankbilen, så sliten att den behöver bytas under 1948.

29 december kungjordes den nyinrättade brandmästarebefattningen till ansökan ledig.

Brandkåren blev för första gången larmad via automatisk apparat. Kl. 2 på natten inkom larm från Alingsås Bomullsväveri AB:s fabrik vid Gärdskastrand där den automatiska larmordningen trätt i funktion. Även företagets industribrandkår kallades till platsen. Orsaken var överhettning av kläder i ett torkrum och brandmännen hade bara att bryta upp isoleringen och förhindra vidare brandspridning. Skadorna blev obetydliga.

1948

9 juni begärde brandstyrelsen 22 000 kr för inköp av ny tankbil.

28 september beviljade stadsfullmäktige pengar för inköp av ny tankbil.

2 november beslöts att inköpa en Volvo nr.132 90 hk för 13 300 kr och infodra offert för byggnation.

1949

Nya vattentankbilen togs i bruk.

1950

24 februari beslöts att inköpa en motorspruta Albin 1500 för 7 400 kr.

24 september firade Alingsås fasta brandkår sitt 50-års jubileum med uppvisning av gammal och ny material på Stora Torget.

1952

1 januari genomfördes en kommunsammanslagning varvid Alingsås Landsförsamling och Rödene socken uppgick i Alingsås Stad. Landsförsamlingens brandkår lades ner och fordonen övertogs av Alingsås Brandkår.

Ödenäs socken sammanslogs med Hemsjö socken varvid Hemsjö kommun bildades.

8 april beslöts om inköp av en Volvo ambulans från Alingsås Bil & Motor för 25 600 kr.

26 november hemställde brandstyrelsen om inköp av en motorspruta 1000 m/l för 7 800 kr och material för byggande av slangkärra.

1 september anställdes Harald Ringström som stadens första heltidsanställda brandchef efter Anders Hedén.

Yrkesbrandkår infördes och de första heltidsanställda brandmännen anställdes. Den tidigare fasta kåren blev nu deltidsanställda, borgarbrandkår. De första yrkesbrandmännen var brandförmännen Stig Lycke (nr.1) och Torsten Lorentzon (nr.2) samt brandmännen Erik Pettersson (nr.3), Eric Andersson (nr.4), Gerhard Bengtsson (nr.5), Arne Gustavsson (nr.6) och Gunnar Johansson (nr.7).

1953

1 januari sattes stadens första ambulans i tjänst.

7 januari hemställde brandstyrelsen om medel för inköp av livräddningsbåt för 1 800 kr.

27 mars uttogs industribrandkårerna vid Alingsås Bommulsväveri AB och Silfa Fabriks AB till reservbrandstyrka. Stadsfullmäktige beslöt om inköp av motorspruta på 1000 m/l, material för byggande av slangkärra och inköp av en vattenkanon.

Alingsås Brandväsen 1619-2010

- under arbete 2014.04.02

©Stefan Bergsten 2014

29 oktober beslöts om inköp av syrgasapparater från Kungälv-Ytterby Brandkår genom Henrikssons brandredskap.

1954

Stoppljus uppsattes utanför brandstationen på Kungsgatan.

1955

1 januari lämnade Bälinge församling Vårgårda storkommun för att istället uppgå i Alingsås kommun.

8 augusti beslöts om inköp av en Rudberg frontpump till tankbilen för 3.100 kr. Godkändes av stadsfullmäktige i september.

10 oktober hemställde brandstyrelsen om nedskrotning av bil 7 (P5116).

1956

26 juni antogs ny brandordning av stadsfullmäktige och fastställdes av länsstyrelsen den 11 september.

Efter att en lägenhet blivit ledig på brandstationen ombyggdes den till två logement. Brandmästare Sune Vikström befordrades till vice brandchef tillika brandmästare. Yrkesbrandkåren utökades med två man. Snickaren Bertil Paulsson anställdes som yrkesbrandman med nr.8 från den 1/6 och borgarbrandmannen Rune Bergsten anställdes med nr.9 från nyåret 1957.

17 december togs nödnumret 90 000 i bruk. Huvudapparaten placerades hos polisen och inte hos Televerket som brukligt var.

1957

Radiotelefon installerades i brandbil nr.3 och ambulansen.

1958

Stadsfullmäktige anslog 60 000 kr till inköp av ny brandbil. Den skall vara fyrhjulsdreven och utrustad med frontpump om 2 600 minutliter, vattentank och radiotelefon.

Radiotelefon installerades i lastbilen.

1959

Den nya brandbilen levererades. Den var byggd av Vellinge Karosserifabrik på ett International-chassi A140 och var försedd med fyrhjulsdraft. Vagnen var utrustad med Rubergs stora frontpump och en vattentank rymmande 800 liter vatten, samt radiotelefon.

Stadsfullmäktige anslog 85 000 kr till inköp av maskinstege.

Släckningsavtalen med Hemsjö (hela Hemsjö kommun) och Vårgårda (Lena, Bergstena, Hol, Horla, Skogsbygden och Nåsunga) kommuner förlängdes tom 1961.

Radiotelefon installerades i tankbilen.

En skumkärra rymmande 300 liter skumvätska tillverkades i den egna verkstaden.

Sedan två lägenheter i brandstationsbyggnaden blivit lediga startade ombyggnad till dagrum, kök och två logement.

”Gamla tvåan” avfördes ur tjänst i samband med den nya brandbilen togs i tjänst.

1960

Det nya köket och dagrummet samt två logement färdigställdes under året.

1961

Alingsås Brandväsen 1619-2010

- under arbete 2014.04.02

©Stefan Bergsten 2014

10 november levererade AB Henrikssons Brandredskap den nya maskinstegen typ Wi-Be GPH-26 med toppstege och 26 meter lång. Stegen är lagd på ett chassi av märket Ford Thames Trader 55 och karossen är byggd hos Vellinge Karosserifabrik.

23 november visades den nya maskinstegen upp på Stora Torget för brandstyrelsen, pressen och andra intresserade.

Släckningsavtalet med Hemsjö och Vårgårda landskommuner förlängdes.

I och med polisens förstatligande och flytt till nya lokaler gjordes en större om och tillbyggnad av brandstationen. Brandchefen fick sin expedition flyttad inom brandkårens utrymmen och vice brandchefen fick en egen expedition. Dagrum, kök och matsal fick nya välbehövliga utrymmen och en rökdepå inrymdes i egen lokal. Den gamla kårexpeditionen med angränsande verkstad revs och där uppfördes i stället en utbyggnad av vagnhallen med plats för två bilar. Även det gamla slangtornet, uppfört 1904, bortrevs och i samband med det utfördes förbättringsarbeten i stora hallen.

Det gamla brandtelegrafsystemet från 1927 började ersättas av Televerkets hjälptelefon-system.

Till yrkesbrandmän anställdes förmannen i borgarbrandkåren Yngve Lövgren den 13 maj och från nyåret 1962 målaren Sven Andersson och lagerchefen Allan Lorentzon.

1962

Brandkåren övertog 90 000 alarmeringen från polisen och kom därmed också att vara brandalarmcentral för kårerna i Vårgårda, Sollebrunn, Långared och Herrljunga delen Eggvena. Senare även Lerums kommun.

1964

15 september, strax före kl. 15, välte en pålkran ned i Säveån vid arbete med den nya Sidenbron. När maskinisten upptäckte att kranens träbädd gav vika hoppade han ur hytten och mot åkanten. Därefter välte kranen ned i ån. Maskinisten gled ned i vattnet och fick kranen över sig så att underkroppen klämdes fast och huvudet drogs ned under vattenytan. Efter att dykare och mobilkran rekvirerats påbörjades lyftning av kranen kl. 20:30.

1971

Brandchef Harald Ringström avgick med pension och ny brandchef blev vice brandchef Sune Vikström.

1974

Kommunerna Bjärke och Hemsjö införlivades med Alingsås varefter brandstationen i Sollebrunn ingår i organisationen.

1978

Staffan Rystedt anställdes som ny brandchef och Sune Vikström blev ny vice brandchef.

1979

1 november genomfördes den första större katastrofövningen i Alingsås. En DC-9 hade störtat vid Bolltorps Gård. Deltog gjorde även polisen, lasarettspersonal, hemvärnet och skademarkörer från Alströmergymnasiet.

11 november, vid 16-tiden, inträffade en våldsam trafikolycka på grund av blixthalka på väg 180 norr om Lena Skola. Två bilar frontalkrockade i en kurva varvid tre personer omkom och tre skadades.

Brandförman Erik Pettersson slutade med pension efter varit anställd i 27 år.

Jan-Åke Aronsson befordrades till brandförman.

Alingsås Brandväsen 1619-2010

- under arbete 2014.04.02

©Stefan Bergsten 2014

1980

I maj beslutade kommunfullmäktige att en ny brandstation skulle byggas på Slakthustomten i Kristineholm.

18 juni inträffade en svår trafikolycka vid Götaplan med 3 omkomna. En bil i mycket hög fart mot Göteborg körde in huset Götagatan 1. Ytterligare 2 personer skadades.

I oktober togs det första spadtaget för den nya brandstationen och totalentreprenör var NPL – AB Nils P Lundh, Göteborg.

En ny Scania LB80 bilmotorspruta levererades till Alingsås och den gamla IH:n (bil 305) såldes. Sollebrunn fick en ny tankbil, en Mercedes, istället för GMC:n från 1946.

Willysjeepen från 1950 såldes.

1981

9 maj, strax före kl.17, inträffade en frontalkrocktrafikolycka på E3 vid Siene. En stulen bil kom över på fel sida om vägen och frontalkrockade med en mötande bil. Två personer omkom och fem skadades.

15 juni, kl.21:30, totalförstördes affären Jibes Sport på Färgaregatan. Branden spred sig till lägenheten ovanför. Risken var stor för spridning bland trähusbebyggelsen och man satte in 17 man direkt för att bekämpa elden.

15 september flyttade brandkåren från den gamla på Kungsgatan till den nya på Tomasgårdsvägen 1 i Alingsås.

1 november genomfördes en arbetstidsförkortning. Från 56 timmar (jobba ett dygn, ledig två dygn) i veckan till 42 timmar i veckan (skift delat dygn). 11 nya brandmän anställdes: Olof Bengtsson, Lars Andersson, Bo Andersson, Mikael Andreasson, Leif Hermansson, Ulf Johnsson, Börje Lindgren, Lars-Gunnar Larsson, Leif Flodén, Kent Järnström och Börje Nordkvist.

Max Andersson befordrades till brandförman.

Bilmotorsprutan Dodge från 1967 (bil 306) byggdes om till restvärdesbil.

1982

Vice brandchef Sune Vikström med pension och brandmästare Allan Lorentzon befordrades till vice brandchef. Brandmästare Helge Lumén, f.d. brandchef i Hemsjö, avgick med pension liksom brandförman Arne Gustavsson.

15 maj kraschade ett enmotorigt flygplan, en Bellanca, strax efter start från Rödene flygfält. Vid stigningen kom planet i kontakt med trätopparna och tog mark i Sävveåns ravin 200 meter öster om fältet. Piloten klarade sig oskadd.

3 juli invigdes Alingsås nya brandstation på Kristineholm. Till en kostnad av 14 miljoner fick man efter 80 år en ändamålsenlig station men också en ny brandbil. Andra tänkbara placeringar var Nolbyplan där idag Lidl ligger och Fodervävnaders byggnad vid Kungälvsvägen.

14 oktober genomfördes en större övning på Boråsvägen i Hjälmed. En buss full med ungdomar hade kört av vägen och nedför en brant slänt. Elever från vårdskolan agerade skademarkörer.

9 december övertogs ambulansalarmeringen och ambulansdirigeringen i södra sjukvårdsdistriktet av LAC-OP i Göteborg.

19 december, kl.18:34, utbröt en brand i affären Hos Carin och Jörgen på Kungsgatan 40.

Vid ankomst var butiken övertänd och rökutvecklingen var enorm. Butiken blev totalförstörd.

Alingsås Brandväsen 1619-2010

- under arbete 2014.04.02

©Stefan Bergsten 2014

Två nya fordon anskaffades till Alingsås under året. En Scania P82 bilmotorspruta, som ersatte en Dodge från 1965 (bil 304) som såldes, och en Volvo 245 vilken ersatte en Volvo 145 (bil 312) vilken var kvar som besiktningsbil 308.

1983

18 april övertogs alameringsverksamheten, SOS 90000, av LAC-OP i Göteborg och brandförsvarets egen televaktsfunktion upphörde.

Lars-Ove Kämpe befordrades till brandmästare och Bengt-Olof Alexandersson till brandförman.

En ny Mercedesbuss för gods- och persontransporter inköptes till Alingsås och ersatte en äldre VW buss.

1984

7 mars, kl.01.05, inkom larm om brand i reception och affär vid Lyngareds strandbad. Byggnaden brann ned till grunden och branden var misstänkt anlagd.

6 maj, kl.08:22, inkom larm om brand i Alströmergymnasiet. Vid ankomsten var idrottshallen helt övertänd och lågor slog ut i fönsterbanden högst upp utmed långsidorna.

Branden avgav tjock svart röken som syntes milsvitt omkring. Arbetet inriktades helt på att begränsa spridningsrisken till övriga delar av skolan. Den brinnande idrottshallen med biutrymmen, totalt ca 900 kvm, gränsade med sin norra gavel till ett nyrenoverat skolkök/matsal för skolans ca 2000 elever. Efter 20 minuter ansågs branden vara under kontroll. Det fanns gott om vatten, ca 30 man arbetade med branden och det fanns en kraftig gavelvägg mellan idrottshall och skolkök som skulle hindra vidare spridning. Plötsligt, ca 30 minuter efter ankomst, rasade betongbalkar och den södra gavelväggen samman. Den norra gaveln som utgjorde brandväggen mellan köket och hallen fick samtidigt en kraftig lutning utåt. Efterslängning fortsatte. Värdet på det förstörda uppgick till ca 10 miljoner kronor.

1 juli, kl. 11:48, inkom automatlarm från Landstingets Tvätteri på Kristineholm. Redan under framkörningen konstaterades att branden brutit fram i takkanten på västra fasaden. En torktumlare hade börjat brinna och branden hade sedan spridit sig vidare i frånluftskanalerna till fläktrummet i den västra delen av byggnaden. När fläktsystemet stoppades spred sig branden hastigt baklänges i frånluftskanalerna som innehöll 30-40 kbm ludd.

Brandintensiteten blev då extra stor då luddet var uppblandat med mangelvax, Ett första angrepp gjordes med vatten dels från sorteringshallen, dels via upptagna hål i södra gaveln. Insatsstyrkan uppgick därvid till 12 man. Efter ca en timmes släckarbete avtog rökutvecklingen och eftersläckning samt lämpning av glödande luddrester fortsatte till kl. 19 på kvällen. Efter endast ett dygns stopp kunde anläggningen så sakta köras igång. Skadekostnaden uppgick till ca 2 miljoner kronor.

4 oktober genomfördes en katastrofövning i skogarna nära Bälunge kyrka. Ett flygplan på väg till Landvetter hade störtat.

4 december brann det i en verkstad i Hjälmaröd. Verkstaden låg i ett garage i undervåningen på ett bostadshus. Vid ankomst brann det rejält i garaget och rök välde ut från hela huskroppen. En gassvets fanns kvar så explosionsrisken var överhängande. En bil fick dras ut innan den heta gassvetsen kunde tas ut för kylning. Ett eternittak i verkstaden hindrade huset att brinna ner totalt. Lågor tog sig igenom taket och skadade sovrummet ovanför men resten av huset klarade sig. Samtidigt med denna insats inkom begäran om släckhjälp till en omfattande brand i Vårgårda. Inkallad personal fick ta det larmet.

* En ny Scania maskinstege om 30 meter och försedd med korg levererades till Alingsås och ersatte Fordstegbilen från 1961.

* Fyra nya brandmästartjänster utlystes. Tills nu hade brandförmannen varit ansvarig för laget men nu skulle han bli brandmästarens ställföreträdare.

Alingsås Brandväsen 1619-2010

- under arbete 2014.04.02

©Stefan Bergsten 2014

1985

19 januari, kl.21:23, larmades brandkåren till Metallgatan och brand i hus. Vid framkomst hade elden fått fäste i trapphuset. Fyra personer räddade sig via balkongen varav två fördes till sjukhus.

26 juli, kl.17:25, inträffade en svår trafikolycka på E3 i Hol. En bil söderifrån skulle göra en vänstersväng in till bensinstationen och blev då påkörd av en bil från sidan. En person omkom och sju skadades. Sju ambulanser, Alingsås och Vårgårda brandkår, läkarlag och polishelikopter med läkare deltog.

1 september (maj) övertog Älvsborgs läns landsting huvudmannaskapet för ambulanssjukvården. 32 år

7 maj uppstod en stor skogsbrand i Bälinge och 246 800 kvm (50 tunnland) brann av. Dagarna efter brann det ytterligare två gånger på samma plats och alla var troligen anlagda. **Under våren** byggdes brandstationen i Sollebrunn till och moderniserades med bl.a. nya utrymmen för larmkläder, dusch och omklädning.

1985-86 en mängd anlagda bränder, främst i Jungmansområdet.

1986

2 maj uppstod en skogsbrand vid Bälinge, på samma plats som 1985. Denna gång brann 20 000 kvm. 4 dagar senare startade en brand i Kristineholm. Båda dessa bränder ansågs vara anlagda. *Från mars 1984 till maj 1986 inträffade ett trettiotal fall av anlagda bränder, bl.a. soprum, lador, torp, sommarstugor m.m.*

16 juli upptäckte ett privatplan en skogsbrand norr om Fjällsjön. Den var svår att lokalisera och det tog ca 40 minuter att komma fram till branden. Brandområdet var ca 100 000 kvm i svårtillgänglig terräng. Man hade god hjälp av polishelikopter för att få fram material. Från brandplatsen var det ca 1000 meter till närmaste vatten varifrån en 76 mm matarledning drogs. Efter ca 2 timmar larmet fanns vatten framme vid brandplatsen. Eftersläckningen avslutades den 18 juli.

Samtidigt som branden vid Fjällsjön inträffade en trafikolycka i Hol som inkallad personal fick ta hand om. Även ett larm om skogsbrand vid Högalid inkom vilket Lerums Brandförsvaret fick rycka ut på.

31 december, nyårsafton, larmades brandförsvaret till Sveagatan där en TV fattat eld. Vid klarrapporteringen inkom larm om soprumsbrand i Stockslycke. Under framkörning inkom ett ytterligare larm, verkstadsbrand i Östadvulle. Styrkan fick dela sig och endast tankbilen skickades kl. 22:49 till Östadvulle. Då platsen ligger i Vårgårda kommun larmades även Vårgårda Brandförsvaret. Efter kontroll av soprummet lämnades ambulanspersonalen kvar för eftersläckning och övriga begav sig mot Östadvulle. Verkstaden innehöll gästuber vilket ledde till att fyra äldre personer evakuerades från sina intilliggande pensionärsbostäder. Två dagar senare var explosionsrisken över och pensionärerna kunde flytta hem igen från sitt tillfälliga boende i Lenagården.

Jan-Åke Aronsson befordrades till brandmästare.

En Saab 900 inköptes för att användas som besiktningsbil.

1987

Brandförsvaret bytte namn till Räddningstjänsten i enlighet med den nya brandlagen.

5 januari, ca kl. 02:30, totalförstördes kontor, personaldel och verkstadsdel hos Svedplan samt produktions- och lagerdel hos Gräfsnäs Trä AB i Gräfsnäs. Byggnaden var helt övertänd vid ankomst och däri förvarades gasflaskor så släckningsarbetet fick ske med stor försiktighet.

Alingsås Brandväsen 1619-2010

- under arbete 2014.04.02

©Stefan Bergsten 2014

50 man från stationerna Sollebrunn och Alingsås deltog. Värden för minst 15 miljoner kronor förstördes.

23 juli totalförstördes Hotel Gripen vid Grindgatan av en brand. Byggnaden var från 1700-talet med reveterad timmerstomma i tre våningsplan. Vid styrkans ankomst ca kl. 22:20 var hela vinden övertänd och tidigare anländ ambulanspersonal meddelade att gäster och personal var evakuerade. En rökdykargrupp gick in genom trapphus på gårdssidan. Branden var väldigt intensiv genom takluckor och takfönster. När förstärkning anlände gjordes ett försök att angripa branden över stege från båda gavelfönstren vilka visade sig vara igensatta med spåntad plank. Samtidigt som detta skedde en övertändning på tredje våning och rökdykargruppen kastades nedför trappan och blev omtöcknade men ej skadade och kunde sätta sig i säkerhet. Nya släckförsök påbörjades genom fönster samt inträngning av rökdykargrupp i trapphus. Branden slogs ner men återantändning skedde i taket bakom gruppen som snabbt fick retirera ut. 42 man från stationerna i Alingsås och Sollebrunn deltog. **24 augusti**, på morgonen, välte släpet till en tankbil lastad med 20 000 liter bensin på E3:an (nuv. E20), ca 400 meter söder Hols skola. Branden var explosionsartad och lågorna slog tjugotals meter upp i luften och syntes på flera mils avstånd. Brandpersonalen lyckades koppla ifrån dragbilen förhindra en större katastrof. 10 man från räddningstjänsterna i Alingsås och Vårgårda deltog.

3 november, på eftermiddagen, störtade ett flygplan av typ Cessna 172 vid Nybygget Bälinge strax efter start från Alingsås flygfält i tät dimma. Planet slog först i kontaktledningen på Västra stambanan innan det slog i marken. Piloten omkom.

En lätt begagnad Nissan King Cab inköptes av Bärningskåren för att användas som skogsbrandsjeep. Bilen den ersatte, Volvo Lapplander, togs över av Bärningskåren. Brandförman Rune Bergsten avgick med pension och Rainar All befordrades till brandmästare.

1988

23 mars antändes en tvättvagn i Tvätteriet på Kristineholm. Branden släcktes snabbt men rökutvecklingen var kraftig och röken mycket sotbemängd. En massiv insats gjordes för att snabbt få lokalerna rökfria. Hela tvätterilokalen inklusive maskiner och inneliggande ren tvätt blev starkt nedsotade och rökskadat.

Klas-Göran Björkdahl anställdes som brandmästare och Bengt Olausson anställdes som brandförman.

1989

I april exploderade en lastbil med gastuber vid Tavernan i Hol intill och två personer skadades svårt. Då det fanns ytterligare gasflaskor var explosionsrisken överhängande så räddningstjänsterna från Alingsås och Vårgårda fick vattenbegjuta dem. Senare transporterades flaskorna bort och polisen sköt hål i dem. E3:an (nuv. E20) fick stängas av i flera timmar.

En ny Volvo 245 befälsbil inköptes till Alingsås, den tidigare blev budbil som ersättning för en Volvo 145 som såldes.

En begagnad VW-MAN inköptes och ombyggdes till räddnings- och skadeskyddsbil. Den tidigare restvärdesbilen, en före detta Dodge bilmotorspruta såldes.

1991

Två terrängbilar, Nissan King Cab, inköptes för placering i Sollebrunn. En av bilarna var placerad i Alingsås vintertid. Den tidigare Volvojeepen i Sollebrunn såldes.

Alingsås Brandväsen 1619-2010

- under arbete 2014.04.02

©Stefan Bergsten 2014

1992

20 maj startade en svårsläckt skogsbrand i Rödene. Platsen låg oländigt till så polishelikoptern fick lokalisera branden. Det gick åt mycket vatten och ca 2000 meter slang lades ut. Hjälp från Sollebrunn begärdes. Eftersläckning och bevakning av det ca 37 500 m² stora området pågick i 3 dygn.

1 december härjades Sportcupolen på Noltorp av en svårsläckt brand. Efter en timmes intensivt släckarbete av 25 man från Alingsås och Sollebrunn var branden under kontroll. Brandmästare Klas-Göran Björkdahl slutade för att tillträda tjänst som räddningschef i Herrljunga kommun.

1993

19 mars utbröt brand i Kvarnabos gamla affär. Sollebrunn begärde genast förstärkning från Alingsås. Vid framkomsten hade det brunnit igenom taket och på grund av husets konstruktion var det svårt att nå brandhärden. 2-3 övertändningar skedde innan branden var under kontroll. Huset fick omfattande rök- och vattensador.

7 april startade en brand i en garagelänga med förråd och intilliggande soprum. Vid framkomst var 7 av 11 garageplatser övertända innehållande 5 bilar. Det brann även i ett soprum i en intilliggande garagelänga som släcktes omgående. Närmsta radhus låg ca 10-12 meter ifrån garagelängan.

14 oktober utbröt brand i villa under renovering. Vid framkomst slog lågorna ut ur ett fönster, första och andra våningarna var helt övertända och strax därpå gick lågorna genom yttertak. Rökdykare sattes in på första våningen för att begränsa elden till den gamla delen av fastigheten.

Stf räddningschef Allan Lorentzon och brandmästare Max Andersson gick i pension. En ny Scania P93 släckbil placerades i Alingsås. Sollebrunns Volvo släckbil skänktes till vänorten i Estland och ersattes av en Scania P82 från Alingsås.

1994

En ny Volvo 945 befälsbil och en ny Opel Astra besiktningsbil inköptes. Den tidigare befälsbilen ersatte budbilen Volvo 245 och Opeln ersatte en Saab besiktningsbil som såldes. Sollebrunn fick en ny tankbil med begagnat chassi och överflyttad tank från den tidigare Mercedesbilen.

1995

17 juli, kl. 13:39, larmades räddningstjänsten i Vårgårda om brand i Autolivs lokaler. Släckhjälp begärdes omedelbart från Herrljunga, Annelund och Alingsås samt lite senare även från Lerum. 14:03 larmades Alingsås som ryckte ut med släckbil 301 och 315 med ledningsvagn. Totalt deltog 23 man från hel- och deltidskåren i Alingsås. Övningshuset tillbyggdes för kan utföra mer realistiska övningar.

1996

I Sollebrunn slutade brandmästaren och platschefen Stig Ekholm efter 45 års tjänst.

1997

18 juni fastställde kommunfullmäktige ny räddningstjänstplan. En ny Volvo tankbil på lastväxlarchassi inköptes och den gamla tankbilen såldes till Lycksele. Istället för att bygga om den slitna Volvojeepen inköptes en rekonditionerad Volvo från Miloverkstaden i Skövde. Även en ny Ford Mondeo besiktningsbil inköptes.

1999

Alingsås Brandväsen 1619-2010

- under arbete 2014.04.02

©Stefan Bergsten 2014

Underlag för en utredning kring ett eventuellt räddningstjänstförbund mellan kommunerna Herrljunga, Vårgårda och Alingsås framtogs under året.
En större ombyggnad skedde av brandstationen i Alingsås.

2000

Räddningstjänsten firade 100-års jubileum.

17 juni – 25 november visades en utställning på Alingsås museum med föremål, text och fotografier.

Xx ställdes fordon och materiel ut och förevisningar genomfördes på Lilla Torget.
Som ny brandchef anställdes Per Andersson.

2002

Beslut i kommunfullmäktige att utöka heltidsstyrkan med en man så den består av en brandförman och fyra brandmän.

2004

1 januari upphörde deltidskåren och samtidigt infördes det s.k. femte-laget bestående av ett befäl och två brandmän under dagtid måndag-fredag under perioden september-maj.